

**Школьный этап Всероссийской олимпиады школьников
по кабардинскому языку и литературе**

11 -нэ класс

I. Тестым елэжь:

1. Дэтхэнэ сатырым псалъэ псоми A-р щыдэгъэхуа (16.)

а). игъэщ...бэфакъым, пс...лъалъэ, къ...змакъ

б). щ...пхъэфI, къу...жэкIэ, плI...нэпэ

в). л...жьакIуэ, хъу...псэгъуэ, м...фIэшхуэ

15

2. КIэух - суффикс - УЭ зыпытыр къэгъэлыагъуэ: (16.)

а). дахэ...

б). угъурсыз...

в). дежьу...

15

3. Зэлэжь причастиер къэгъуэт (16.)

а). зызытхъэщI

б). зэгупсыс

в). еджэ

05

4. Ударенэр ещанэ пычыгъуэм зытехуэ псалъэр къэгъуэт (16.)

а). шэджагъуэ

б). пшыналъэ

в). шыкIэпшынэ

15

5. Мурид тхыль къищэхуащ. Псалъэухам хэт тхыль псалъэр сыт хуэдэ падежым ит? (16.)

а). Послеложнэм

б). Именительнэм

в). Эргативнэм

15

II. Псалъэхэр зэрызэхэт IыхъэкIэ зэпкърыхын (по 2б)

уадащхъэ

едгъэкIуэкIаш

2.5

III. Псалъэхар и пкъыгъуэкIэ зэпкърыхын (5б)

Нэхъыжьбыр хагъэплыхъащ куэбжэпэм деж къагъэува пхъэ гульбитым.

55

зэгээзэхуужын: (5б.)

Батым и шабээр зэфидзери блыным кьуэтурэ уэрам кьуапэм нэс кьуэташ. Абдеж ильэгүүм иыгыр тэриггэпсащ. Жыг кьудамэм кьапсэклэ кьекьуэтэх фыцлагэм гу шылгытэм, хьумакуэр жэри дэплъегүүэ жыг цлагыым шьэуэващ. Фыцлагээр адэки - мыдэки нэмыгүүэ, кьэрышцауэ кьэнаш. Кьэрэгүүлым зыри жиэркьым, и цхьэр гьэкигүүэ доплъегүүри шьтц. Адресри кьехыркьым, зилэтынуми хузэфьэкиркьым. Зэй, тьэуи зиутхыпшцащ зилэтын мурадкьэ кьехульагкьым.

Ерстэм гузавэри и кьэлатым епхьуащ, Батым дежкьи плыгаш. Ар дьдэм Батым и шабээшэр иутгыпшащ: кьэрэгүүлыр и цхьэм епхьуэу цхьэщилэбкьэ зэрыджэлэр ильэгүүш Эрстэм.

55

(Кьэрашэ Тембот)

V. Таблицэм кьышыхьар пэжу зэблэгээувькьыж, дэтхэнэ зы художественнэ йэмалым езым ехьэллар итхэж (4б.)

А. Метафорэ -	1. Псэ зыфумыт предметхэр псэ зыфутхэм я нэцэнэ ехьэлауэ кьэггэсэбэпын.
Б. Кьэггэпсэуныгээ	2. Шьгыткьэ, пльыфэ гуэрхэр кьызэрымыгуэкьыу кьеггэлыгүүэ.
В. Эпитет	3. Пкьыгүүэ гуэрхэр, дунейм кьышыхьу - кьышыхьуэр яггэбелджылын папшэ зэхьэклауэ, цлагыыбзэ хэлыу кьэггэсэбэпа псалъэ е псалъэ гуп.

А	3	Жэуап пэжхэр
Б	1	
В	2	

45

VI. Творческэ лэжыгыгээ

"Адыгаггээ пхэлгыхуш ушыадыгэр". Сыт-тлэ "адыгаггэр"? (сочиненэ -гупсысэ кьэши тхын) (10б.)

Адыгалгээ, цьохууэ - а псалытлэм жыклар зыу. Чаралггээ, цьохууэ пхэлгыгээ, палыс, зышывушлар, зотенезыггээр зэ цыкыш. Адыга хабэр пьлэригээ үэ, палыш цьышывуш аран. Тьэу, адыга хабэр икьыггээ бэне кьышывушлар, и пьохыггери икьыш кьыш икьыш икьыш.

Адыга хабэр дьхэт, зыггээ цьохуш пьлэриггээ кьышывуш, икьышлар зышывуш, икьышлар зышывуш хабэр. Ди хабэр псалы пьлэ кьышывушлар-ти, цьышывуш кьышывуш пьлэ зышывуш, цьышывуш зышывуш адыга кьышывуш, адыга цьышывуш фьэкла пьлэриггээ, палыш.

Адыгалггээ, цьохууэггээ, хабэр икьышывуш пьлэ дунейм, дуней зышывуш. Икьыш, икьышлар псалытлэм икьышывуш, пьохыш папшэ зы Хьур зышывуш цьышывуш.

Адыгалггээ, цьохууэ, адыга палы, екьы, еманьу пьохушлар фьэлы зышывушлар, я икьыш пьлэ кьышывушлар зышывушлар, я адыгалггээ, я икьышывуш кьышывушлар кьышывушлар зышывушлар дун сабийкэр икьышывушлар адыгалггээ, елггээ кьышывушлар - дьхэтлэм дьышывуш дун кьышывушлар икьышывушлар.

5/5

100

305